

Аннотация. В работе обоснована необходимость обучения методологии построения математических моделей в вузах.

Ключевые слова: обучение, математическое моделирование.

Анотація. В роботі обґрунтовано необхідність навчання методології побудови математичних моделей в вузах.

Ключові слова: навчання, математичне моделювання.

Annotation. The work substantiates the necessity of teaching the methodology of constructing mathematical models in universities.

Keywords: learning, mathematical modeling.

В.В.Перерва

Криворізький державний педагогічний університет

м. Кривий Ріг, Україна

pererva@kdpu.edu.ua

СТАНОВЛЕННЯ ФАХОВОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ ЗАСОБАМИ СЕМАНТИЗАЦІЇ

Розвиток суспільства та комунікацій обумовлює необхідність підготовки кваліфікованого спеціаліста, що здатний налагоджувати в ході своєї педагогічної діяльності ефективний комунікативний процес із застосуванням терміносистеми за фахом. Відповідно, набуває актуальності проблема формування професійно-термінологічної компетентності майбутнього вчителя біології, який правильно та доцільно оперує фаховою мовою.

Терміни є тими одиницями мови, які допомагають їй здійснювати одну з основних своїх функцій –пізнавально-інформативну, пов'язану з реєстрацією та збереженням нагромаджених людством знань. Активні процеси розвитку сучасної науки і техніки в декілька разів примножують фахову лексику в словниковому складі мови, тим самим зумовлюючи уважне ставлення мовознавців до термінологічних проблем [1].

Значення термінів та словосполучень можуть бути розкриті за допомогою широкого арсеналу засобів семантизації:[2, 3]

1. Унаочнення та візуалізація передбачає використання методу ментальних карт (MindMap), слів-хмар (слів-тегів), предметних картин і рисунків-крокі. Зазначені методи дозволяють продемонструвати взаємовідношення між поняттями, що визначають відповідні терміни.

2. Вербальні пояснення дефініцій термінів українською та латинською мовою. Визначення етимології терміноелементів. Може бути проведене у вигляді:

- розгорнутого визначення;
- описового пояснення;
- пояснення нової термінології з опорою на контекст. часто цей спосіб є доцільним при організації самостійної роботи;
- аналіз словотворних греко-латинських елементів при афіксальному способі словотворення, що впливають на семантику понять. наприклад,

асиміляція та дисиміляція відрізняються за префіксами, що визначають протилежні процеси синтезу та розкладання в метаболізмі організмів.

- пошук синонімів та антонімів з метою семантизації нових термінів.

3. Переклад, тобто пошук українського відповідника терміну, який в біології має виключно греко-латинське походження. Цей метод є доцільним у випадках, коли значення терміну та його українського відповідника збігаються. Якщо ж сфери значень відповідних слів відрізняються, необхідним є переклад-пояснення.

Безперекладним засобом семантизації слід завжди віддавати перевагу, оскільки на їх основі відразу виникають прямі асоціації між терміном і поняттям. Переклад часто може заважати або плутати, адже часті випадки невідомості назв російською та українською мовами, що може вводити в оману.

Названі способи семантизації мають свої переваги і свої недоліки. Виокремлення оптимального способу не є можливим, адже вибір способу семантизації залежить від цілого ряду факторів, насамперед від особливостей самого терміну: його форми, значення, словотворення, збігу або розбіжності зі словами рідної мови. Так, слова, що виражають абстрактні поняття, недоцільно семантизувати за допомогою унаочнення або ілюстративного речення, а слова, що виражають поняття, які відсутні в рідній мові, за допомогою однослівного перекладу.

Вибір того чи іншого способу семантизації визначається характером навчального матеріалу, рівнем актуальних знань суб'єктів навчання та кваліфікацією вчителя.

Література:

1. Вус М. Терміни-словосполучення в українській біологічній термінології. Вісник Нац. ун-ту Львівська політехніка. Серія Проблеми української термінології. 2014. № 791. С. 43-48. URL: http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_Wisnyk791/TK_wisnyk791_3_vus.htm
2. Способи семантизації слів і словосполучень. URL: <http://www.educationua.net/silovs-1107-1.html>
3. Томіленко Л. М. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови: монографія. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. 160 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/21233/1/monograph.pdf>

Анотація. Перерва В.В. Становлення фахової терміносистеми майбутнього вчителя біології засобами семантизації. У статті розглянуто питання становлення біологічної терміносистеми майбутнього вчителя за допомогою ряду засобів семантизації.

Ключові слова: вчитель біології, терміносистема, фахова підготовка, семантизація.

Summary. Pererva V.V. Creation of a professional terminology system of future biology teacher by means of semantics. The article deals with the actual question of creation biology terminology system of future teacher by means of semantics.

Key words: biology teacher, terminology system, professional training, semantics.

Аннотация. Перерва В.В. Становление профессиональной терминосистемы будущего учителя биологии средствами семантизации. В статье рассмотрены актуальные вопросы становления биологической терминосистемы будущего учителя с помощью ряда средств семантизации.

Ключевые слова: учитель биологии, терминосистема, профессиональная подготовка, семантизация.